

SUOMEN VAPAA-AJAN-
KALASTAJIEN
KESKUSJÄRJESTÖ

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

31.10.2023

Varsinais-Suomen ELY-keskus, Kalatalouspalvelut
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite Lausuntopyyntö sähköpostitse 29.9.2023 (VARELY/4614/2023)

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto Kymen kalatalousalueen säätelyehdotuksista

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN LAUSUNTO

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (Var-ELY) kuuluttamaan Kymen kalatalousalueen tekemiin kalataloussäätelyehdotuksiin (listattu Taustaa-kappaleessa perusteluineen) ja lausuu niistä kunnioittavasti seuraavaa.

Ehdotus 1. Ympärivuotinen kalastuskielto kaikilla välineillä (lukuun ottamatta mato-onkea) tiettyihin salmipaikkoihin ja kapeikkoihin kalan kulun turvaamiseksi (Pyhtään Kirksalmi ja Keihässalmi sekä Kotkan Norssalmi).

SVK tunnistaa salmien ja kapeikkojen *passiivipyödyksistä* vapaina pitämisen tärkeyden kalojen kulun turvaamiseksi kutualueilleen. Lähtökohtaisesti kalan kulun turvaamiseksi ei ole tarkoituksenmukaista kieltää kaikkea kalastusta. Yleensä ottaen kriittisimminkin tulee suhtautua tappavia pyydyskalastusmuotoja koskeviin kalastusmahdollisuuksiin. Muiden kalastusmuotojen osalta mahdollisuudet kalastukseen tulee säilyttää, mutta tarvittaessa voidaan edellyttää tiettyjen kalojen vapauttamista. Kieltoehdotuksesta kuitenkin puuttuu, mitä kalalajeja kyseisellä kiellolla olisi tarkoitus suojata. Hakija ei ole hakemuksessaan myöskään esittänyt riittäviä perusteita ympärivuotisen kalastuskiellon asettamiseksi. Se, että omistaja rajoittaa omaa kalastusoikeuttaan vapaaehtoisesti tai että jossain on hyvä kalapaikka, ei ole riittävä peruste yleiskalastusoikeuksien kieltämiselle.

SVK muistuttaa, että kalastuslain 53 § ja 54 § mukaan rajoitukset tai kiellot eivät saa rajoittaa kalastusoikeuden hyödyntämistä, eikä heikentää mahdollisuutta hyödyntää yleiskalastusoikeuksia enempää kuin on välttämätöntä rajoituksen tai kiellon tavoitteen saavuttamiseksi ja toteuttamiseksi. Var-ELY on aiemmin hylännyt vastaavanlaisen hakemuksen koskien Kirkkonummella sijaitsevaa Hirsalasundetia (VARELY 1785/5710/2020), jossa kieltoa haettiin kutuvaelluksen (made, hauki, kuha, ahven) turvaamiseksi ja häirinnän estämiseksi kokovuotisesti tai tammikuun alusta kesäkuun loppuun välisenä aikana. Päätöksessä todettiin haettujen kieltoaikojen olevan suuresti ylimitoitettuja. Päätöksestä valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen, joka ratkaisussaan tuki ELY-keskuksen päätöstä ja hylkäsi valituksen. Sekä Var-ELY:n että Helsingin hallinto-oikeuden hylkäyspäätökset nojasivat hakijan puutteellisiin kieltoperusteluihin.

Ehdotus 2. Kuhan alimman pyyntimitan nosto 45 cm:iin koko kalatalousalueella. Kuhan ylämitalle suositus 65 cm. Harjuksen alimman pyyntimitan nosto 40 cm:iin koko kalatalousalueella.

SVK kannattaa kuhan alimman pyyntimitan nostoa 45 cm:iin koko kalatalousalueella ja myös ylämitan suosituksen asettamista 65 cm:iin. Harjuksen alimman pyyntimitan nosto 40 cm:iin koko kalatalousalueella on myös kannatettava esitys. Esitetyt pyyntimitan muutokset tukevat kalojen luonnonlisäytymistä, hyvän geeniperimän siirtymistä ja parantavat kalakantojen lihatuottoa.

Ehdotus 3. Siian verkkokalastuksessa merellä pienin käytettävä solmuväli on 50 mm ajalla 1.8.–30.4. Ulkosaaristossa karisiian kutupyynnissä yli 3 m syvyydellä pienin sallittu solmuväli 40 mm ajalla 15.10.–15.11. Kuhan verkkokalastuksessa pienin käytettävä solmuväli on 50 mm.

SVK toteaa, että esitetty solmuvälisäätelykokonaisuus on esitetyssä muodossa sekava ja osittain myös kalastuslainsäädännön vastainen. Ajalliset ja epämääräisesti alueellisesti toisistaan poikkeavat solmuvälimääräykset ovat omiaan hankaloittamaan niin kalastajien kuin valvojenkin toimintaa. Kalatalousalueen esittämä solmuvälipoikkeus karisiian pyyntiin loka-marraskuussa 40 mm:n verkoilla olisi vastoin kalastusasetusta, eikä ELY-keskuksella ole tässä yhteydessä toimivaltaa sellaisen hyväksymiseen.

SVK katsoo, että koko merialueella tulisi pienin sallittu solmuväli tulisi kasvattaa vähintään 55 millimetriin. Luonnonvarakeskuksen Kalavarojen käyttö ja hoito A -oppaan sivulla 230 olevan solmuvälitaulukon perusteella 50 mm solmuvälin verkkoihin alkavat esimerkiksi kuhat jäädä merkittävästi saaliiksi 41 senttimetrin pituisina eli alamittaisina. Meritaimenet alkavat puolestaan jäädä jo 34 senttimetrin pituisena 50 millimetriseen verkkoon ja tehokkaimmillaan kyseinen solmuväli on 49 senttimetrin mittaisille meritaimenille. SVK muistuttaa, että kalastuslain 56 §:n mukaan alinta pyyntimittaa pienemmän kalan pyytäminen on kielletty.

SVK huomauttaa vielä, että hakija on itse aiemmin esittänyt verkon alinta sallittua solmuväliä 55 millimetriksi kuhan kalastuksessa (kuhan luontaisen lisääntymisen varmistamiseksi) Kymen kalatalousalueella Kymijoessa (VARELY/2672/2021), jonka ELY-keskus on vahvistanut vuoteen 2026 saakka. Hakijan tavoitteena oleva solmuvälisäätelyn yhtenäistäminen on luontevinta ja kalataloudellisesti kestäväntä toteuttaa ottamalla 55 millimetrin minimisolmuväli käyttöön koko kalatalousalueella.

Ehdotus 4. Kalastuskielto kaikilla pyydyksillä (lukuun ottamatta mato-onkea) ajalla 15.5.–15.6. osissa merialuetta ja Kymijokea sekä Kymijoen järvilaajentumissa kuhan lisääntymisalueilla (Pyhtään Ahvenkoskenlahti, Purolanlahti, Heinlahti ja Siltakylänlahti sekä Kotkan Keisarinsatamanlahti, Sunilanlahti, Huumanpohja. Lisäksi Kymijoen osia ja järvilaajentumia).

SVK toteaa ensinnäkin, ettei Etelä-Suomen merialueen kuha ole uhanalainen laji, vaan kannat ovat elinvoimaisia. Lähtökohtaisesti SVK ei vastusta kuhan kutuaikaista rauhoittamista, kunhan se toteutetaan sekä *ajallisesti, että alueellisesti tarkkarajaisesti, muuta kalastusta tarpeettomasti rajoittamatta*. Liki kaiken kalastuksen kieltäminen kaikilla yllä mainituilla alueilla kuhan kudun turvaamiseksi ei ole kalastuslain edellyttämällä tavalla mitoitettu toimenpide, vaan kieltö rajoittaa kalastusta tarpeettoman laajasti. Ehdotetut kalastuskieltoalueet ovat erittäin suuria; merialueella Ahvenkoskenlahti on yli 2000 ha, Purolanlahti yli 1000 ha sekä muutkin ehdotetut kieltoalueet satoja hehtaareja. Myös esimerkiksi 1000 ha:n Tammijärvi olisi kokonaan kalastuskiellossa ja sama koskisi niin ikään pienempää Muhjärveä. SVK katsoo, ettei kalastuskiellon antamiselle haetussa alueellisessa ja ajallisessa laajuudessa ole esitetty riittäviä kalastuslain edellyttämiä perusteita.

VELMU:n poikastuotantoalue-tulokset on Luke:n suulla myöhemmin todettu monessa kohtaa paikkansa pitämättömiksi, jolloin kyseisiin tuloksiin nojaaminen on kalastusrajoitusehdotuksissa kyseenalaista.

Ehdotus 5. siian, taimenen ja lohen pyyntiin tarkoitettujen kiilaverkkojen, pesäverkkojen ja isorysän käyttö on kielletty 5 km lähempänä jokisuita.

SVK kannattaa ehdotusta ja muistuttaa samalla siitä, ettei kyseiselle alueelle tule myöhemmin myöntää poikkeuslupia edellä mainittujen pyydysten käyttöön.

Ehdotus 6. Meritaimenen pyynnissä vapakalastuksessa merialueella on käytettävä väkäsettömiä tai yhteen puristettuja väkäsellisiä koukkuja koko vuoden.

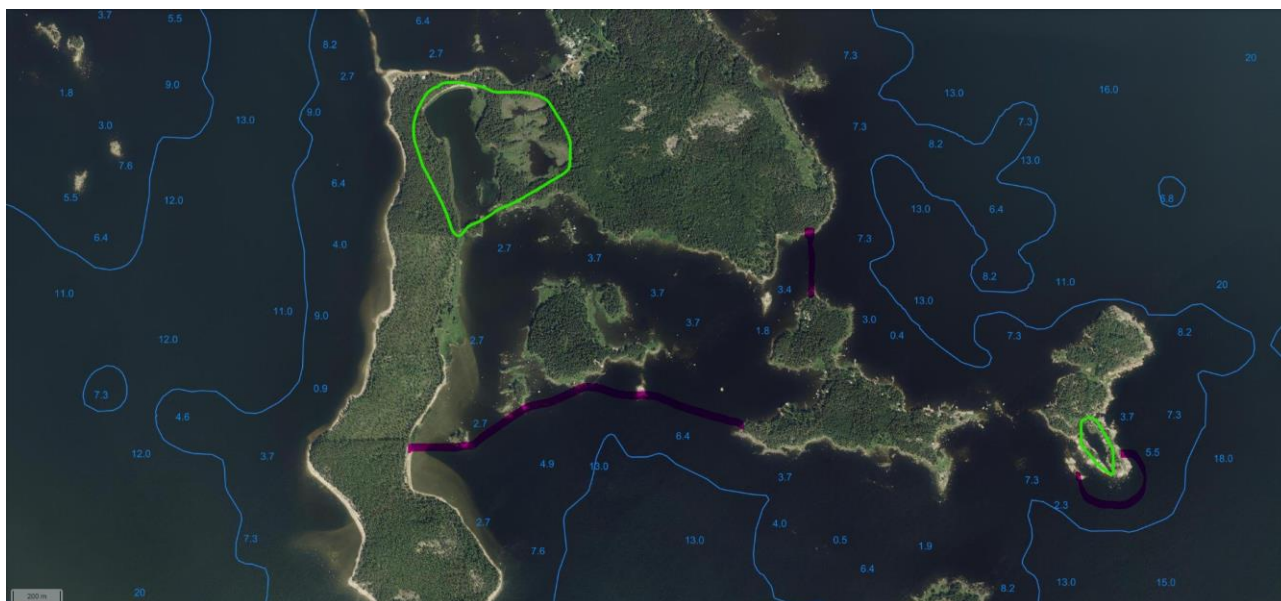
SVK toteaa esityksen olevan linjassa valtakunnallisen lohi- ja meritaimenstrategian kanssa, eikä se vastusta rajoitusta. SVK kuitenkin huomauttaa, että tämän tyyppinen rajoitus vaatii laajaa ja tehokasta viestintää toimiakseen toivotulla tavalla.

Ehdotus 7. Tietyillä paikoilla verkkokalastus on sallittu vain solmuväliltään 80 mm tai sitä suuremmalla pohjaverkolla 15.10.–31.12. välisenä aikana 100 m lähempänä rantaa / alle 3 m syvyydellä. Jään alta tapahtuvaa pyyntiä tämä rajoitus ei koske (Kaunissaari, Ristisaari, Kilpisaari, Kiviniemen Koukkusaari, Lehmäsaari, Kirkonmaa, Viikarinsaari, Silakkasaaret, Långön, Mossaholmen, Pitkäviiri, Mustaviiri, Vahakari, Vanhankylänmaa, Virluodot).

SVK kannattaa esitystä ja toteaa, että hakijan perustelu meritaimenen suojelemiseksi on perusteltu. Alle 80 mm solmuvälin verkkojen kieltoaika voisi olla laajempikin ja jatkua myös jääkauden aikana. Lisäksi SVK ilmaisee huolensa harvoin verkkoihin mahdollisesti tarttuvista luonnossa syntyneistä uhanalaisista taimenista ja toteaa, että kyseisillä ranta-alueilla voisi harkita myös harvojen verkkojen ympärivuotista käyttökieltoa.

Ehdotus 8. Kalastuskielto kaikilla pyydyksillä (lukuun ottamatta mato-onkea) ajalla 1.4.–30.6. ahvenen ja hauen lisääntymisalueilla (Koukkusaaren, Lammassaaren ja Syväperänlahdet, Pyhtää).

SVK katsoo, ettei kalastuskiellon antamiselle haetussa alueellisessa ja ajallisessa laajuudessa ole esitetty riittäviä kalastuslain edellyttämiä perusteita. Keväinen kalastuskielto (mukaan lukien yleiskalastusoikeudet) alueen suojaisimmissa ja tuottavimmissa lahdenperukoissa / fladoissa (merkitty vihreällä alla olevaan karttakuvaan) voisi olla perusteltua. Kalojen esteetöntä kulkua kutualueille voidaan vahvistaa (omistajan tekemällä) passiivisten pyydysten kevätaikaisella kiellolla (liitteenä olevan karttakuvan punaisen viivan sisäpuolella). Kalastusrajoitusten ulottaminen kesäkuun loppuun asti ei ole perusteltavissa kevätkutuisten kalojen lisääntymisen turvaamisella. SVK:n näkemyksen mukaan tavoitteen saavuttamiseksi riittää kevätrajoituksen aikaväliksi 1.4.–31.5.

Yhteenvedona SVK katsoo, että laajojen kalastuskieltojen sijaan tulee alueella yleisesti esiintyvän kuhan, ahvenen ja hauen kudun turvaamiseksi keskittyä turvaamaan keskeisimmät, tyypillisesti pienialaiset kutupaikat. Kaiken kalastuksen kieltäminen kuhan, ahvenen ja hauen varjolla ei ole kalastuslain mukainen esitys. Ajalliset ja epämääräisesti alueellisesti toisistaan poikkeavat solmuvälimääräykset eivät saa SVK:lta kannatusta, vaan solmuvälisäättely tulisi yksinkertaistaa ja yhtenäistää siten, että pienimmäksi solmuväliksi määrätään vähintään 55 millimetriin ja säättelyn tulisi koskea kaiken korkuisia verkkoja. Kuhan alimman pyyntimitan nosto 45 cm:iin sekä 65 cm:n ylämitan suositus ovat kannatettavia esityksiä, kuten myös harjuksen alimman pyyntimitan nosto 40 cm:iin. SVK pitää myös meritaimenen vapakalastuksessa merialueella väkäsöttömien tai yhteen puristettujen väkäsöttösten koukkujen käyttöä perusteltuna ja kannatettavana esityksenä.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Marcus Wikström (lausunnon valmistelija)
kalatalousasiantuntija

Olli Saari
toiminnanjohtaja

TAUSTAA

Kymen kalatalousalue on 25.7.2023 saapuneella ja 28.9.2023 täydennetyllä hakemuksellaan pyytänyt, että Var-ELY asettaisi alla kuvatut kalastuskiellot ja/tai säättelyt seuraavin perusteluin. Kalastusrajoituksia haetaan astumaan voimaan 1.1.2024 alkaen.

Ehdotus 1. Ympärivuotinen kalastuskielto kaikilla välineillä (lukuun ottamatta mato-onkea) tiettyihin salmipaikkoihin ja kapeikkoihin kalan kulun turvaamiseksi (Pyhtään Kirksalmi ja Keihässalmi sekä Kotkan Norssalmi).

Perustelut: kyseisissä paikoissa suuri kalastuspaine, erityisesti yleiskalastusoikeuksin tapahtuvan kalastuksen osalta.

Ehdotus 2. Kuhan alimman pyyntimitan nosto 45 cm:iin koko kalatalousalueella. Kuhan ylämitalle suositus 65 cm. Harjuksen alimman pyyntimitan nosto 40 cm:iin koko kalatalousalueella.

Perustelut: kuhan alamitan nostolla varmistetaan yhden kutukerran periaate ja ylipäänsä kutukokoisten kuhien riittävä määrä. Samalla se nostaa myös huomattavasti saaliin arvoa keskipainon noustessa kuhasaaliissa. Kuhan ylämittasuosituksella pyritään säästämään suuria, lisääntymisen kannalta tärkeitä yksilöitä. Harjuksen alamitan nostolla varmistetaan lisääntymisen Kymijoen alueella.

Ehdotus 3. Siian verkkokalastuksessa merellä pienin käytettävä solmuväli on 50 mm ajalla 1.8.–30.4. Ulkosaaristossa karisiian kutupyynnissä yli 3 m syvyydellä pienin sallittu solmuväli 40 mm ajalla 15.10.–15.11. Kuhan verkkokalastuksessa pienin käytettävä solmuväli on 50 mm.

Perustelut: vaellussiikojen kutukokoon kasvamisen varmistamiseksi esitetään 50 mm vähimmäissolmuväliä ajalle 1.8.–30.4. Kesäkuukausina olisi voimassa vain kalastusasetuksella määrätty 43 mm (vuoden 2024 alusta 45 mm) solmuväli, koska kesällä siikaa kalastetaan silakankutupaikoilta väli- ja ulkosaaristossa ja tällöin saalis koostuu sekaisin kari- sekä vaellussiikasta, eikä näitä voi pyyntitapahtumassa eritellä.

Itäisellä Suomenlahdella esiintyy paikallinen merikutuinen karisiikakanta, joka on pienikasvuinen, eikä sitä saa pyydettyä käytännössä yli 40–42 mm solmuvälin verkolla.

Kuhan kalastuksessa esitetään alimmaksi sallituksi solmuväliksi 50 mm, joka varmistaa yhden kutukerran periaatteen valtaosalla kuhista sekä tukee 45 cm:n alamittaa.

Ehdotus 4. Kalastuskielto kaikilla pyydyksillä (lukuun ottamatta mato-onkea) ajalla 15.5.–15.6. osissa merialuetta ja Kymijokea sekä Kymijoen järvilaajentumissa kuhan lisääntymisalueilla (Pyhtään

Ahvenkoskenlahti, Purolanlahti, Heinlahti ja Siltakylänlahti sekä Kotkan Keisarinsatamanlahti, Sunilanlahti, Huumanpohja. Lisäksi Kymijoen osia ja järvilaajentumia).

Perustelut: kuhakannat ovat merialueella paikoin heikossa tilassa, ja vaikka kuhan kalastuspaine onkin laskenut passiivipyödyksissä, vastaavasti kuhan vapakalastus on kasvanut etenkin kutuaikana. Rajoitusalueiden määrittelyssä on käytetty hyväksi VELMU-aineistoa sekä osin myös perinnetietoa kuhan kutupaikoista. Kalastusrajoitusalueen määrittäminen länsirajalla (Ahvenkoskenlahdella) on tehty yhteistyössä Loviisan saariston kalatalousalueen kanssa, jotta koko Ahvenkoskenlahti saadaan yhtäläisen kalastusrajoituksen piiriin.

Ehdotus 5. Siian, taimenen ja lohen pyyntiin tarkoitettujen kiilaverkkojen, pesäverkkojen ja isorysän käyttö on kielletty 5 km lähempänä jokisuuta.

Perustelut: Kymijoen jokisuut ovat kaikki lahtien perukoissa, jolloin lakisääteinen 3 km isorysän käytön kieltoalue ei ole riittävä turvaamaan vaelluskalojen kutuvaellusta jokeen.

Ehdotus 6. Meritaimenen pyynnissä vapakalastuksessa merialueella on käytettävä väkäsettömiä tai yhteen puristettuja väkäsellisiä koukkuja koko vuoden.

Perustelut: osin luonnonkudusta syntyneistä meritaimenista, jotka tulee vapauttaa heti. Kalojen vapauttamisen helpottamiseksi esitetään väkäsellisten koukkujen kieltäminen merialueella meritaimeneen kohdennetussa kalastuksessa.

Ehdotus 7. Tietyillä paikoilla verkkokalastus on sallittu vain solmuväliltään 80 mm tai sitä suuremmalla pohjaverkolla 15.10.–31.12. välisenä aikana 100 m lähempänä rantaa / alle 3 m syvyydellä. Jään alta tapahtuvaa pyyntiä tämä rajoitus ei koske (Kaunissaari, Ristisaari, Kilpisaari, Kiviniemen Koukkusaari, Lehmäsaari, Kirkonmaa, Viikarinsaari, Silakkasaaret, Långön, Mossaholmen, Pitkäviiri, Mustaviiri, Vahakari, Vanhankylänmaa, Virluodot).

Perustelut: verkko pyödyksenä ei valikoi saaliiksi pelkästään rasvaevätöntä istutettua ja kalastettavaksi tarkoitettua taimenta, vaan verkkoon jäävät myös rauhoitetut rasvaevälliset luonnontaimenet, on perusteltua esitetyillä alueilla rajoittaa ajallisesti verkon käyttöä.

Ehdotus 8. Kalastuskielto kaikilla pyödyksillä (lukuun ottamatta mato-onkea) ajalla 1.4.–30.6. ahvenen ja hauen lisääntymisalueilla (Koukkusaaren, Lammassaaren ja Syväperänlahdet, Pyhtää).

Perustelut: Koukkusaaren Lammassaaren ja Syväperänlahtien alue on välisaariston yksi tärkeimmistä ahvenen ja hauen lisääntymisalueista, jonka vesialueet omistava osakaskunta on rauhoittanut osakkaiden kalastukselta jo vuosikymmenien ajan. Jotta tärkeälle lisääntymisalueelle saadaan ahvenen ja hauen lisääntymisaikainen suoja kaikelta kalastukselta, esitetään aluetta rauhoitettavaksi vuosittain ajalla 1.4.–30.6.